

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

И Н Ф О Р М А Ц И Ј А

**О СИНДИКАЛНОЈ
„РЕАЛНОЈ ПОТРОШАЧКОЈ КОРПИ“
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

Београд, децембар 2025. година

УВОД

Упркос дугогодишњим упозорењима синдиката да је минимална потрошачка корпа српски изум који не постоји нигде у свету, тај институт и даље опстаје и у државном законодавству, статистици и социјалној политици.

Минимална потрошачка корпа је специфична само за Србију и нема директан еквивалент у већини европских статистичких система, а као таква и даље се користи за утврђивање минималне цене рада, у складу са чланом 112. Закона о раду, а који гласи: „При утврђивању минималне цене рада полази се нарочито од: егзистенцијалних и социјалних потреба запосленог и његове породице изражених кроз вредност минималне потрошачке корпе, кретања стопе запослености на тржишту рада, стопе раста бруто домаћег производа, кретања потрошачких цена, кретања продуктивности и кретања просечне зараде у Републици.“ Дакле, Законом о раду је јасно прецизирано да се минимална потрошачка корпа користи као један од параметара за одређивање минималне цене рада.

Синдикати сматрају да је *минимална потрошачка корпа* неприхватљиво ниска за било каква будућа предвиђања, пројекције и да не треба да буде параметар у дефинисању минималне зараде, као ни других социјалних давања.

Самостални синдикат је у више наврата указивао на садржај и структура потрошачке корпе – посебно у делу који се односи на количине хране, енергената и осталих трошкова – који не одражавају реалне потребе домаћинства у Србији. У последњих двадесетак година, синдикати нису били укључени у креирање садржаја потрошачке корпе. Више пута је СССС јавно изражавао ставове чланства и суочио се са њиховим незадовољством садржајем потрошачке корпе. У једној од акција СССС је купио једну минималну потрошачку корпу и представио њен садржај, квалитет и разноврсност испред Палате Србије, током преговора о минималној заради, након чега су новинари приказали њен садржај у јавности, што је изазвало запрепашћење целокупног српског становништва.

Посебан проблем је што документ „Куповна моћ становништва - Потрошачка корпа“ коју објављује Министарство унутрашње и спољне трговине Републике Србије не излази по неком временском распореду и аутоматизму. То нам говори и податак да је на дан 1.12.2025. године, последња објављена Потрошачка корпа из јуна 2025. године.

Имајући све наведено у виду, Савез самосталних синдиката Србије је одлучио да састави своју потрошачку корпу, која треба да буде потпуно реална, ажурнија од државне и чија ће се структура разматрати на Председништву. Када се утврди, неће се мењати најмање годину дана, како би била ажурна и упоредива. Ради се о кварталној потрошачкој корпи, чији садржај са образложењем ће бити истакнута на сајту СССС.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Савез самосталних синдиката Србије утврдио је синдикалну „Реалну потрошачку корпу“ за III квартал 2025. године.

Укупна вредност синдикалне Реалне потрошачке корпе за период јул-септембар 2025. године износила је 168.532,75 динара (1.437,99 евра).

Синдикална потрошачка корпа састоји се од:

1. Просечне потрошачке корпе коју објављује Министарство унутрашње и спољне трговине, а чији садржај чине:

1. Храна и безалкохолна пића
2. Алкохолна пића и дуван
3. Одећа и обућа
4. Становање, вода, струја, гас и друга горива
5. Намештај, опремање домаћинства и одржавање
6. Здравство
7. Транспорт
8. Комуникације
9. Рекреација и култура
10. Образовање
11. Ресторани и хотели
12. Остала добра и услуге;

Напомена: С обзиром да објављивање Просечне потрошачке корпе није ажурно, и често се касни са њеним објављивањем, да би подаци били реални, врши се њено усклађивање са кретањем месечне инфлације, према последњем објављеном податку Републичког завода за статистику РС.

2. Увећања за ставке које нису урачунате у просечну потрошачку корпу:

13. Лична хигијена и кућна хемија
14. Порез на имовину, стан 60м²
15. Трошак поседовања једног породичног аутомобила
16. Седмодневни годишњи одмор
17. Разна добра и услуге, непоменути у просечној потрошачкој корпи
18. Расходи за ванредне трошкове - минимални препоручени (10% просечне зараде-за хитне потребе у случају непредвиђених трошкова, болести, кварова).

и

3. увећање за потцењене ставке у просечној потрошачкој корпи, као што је случај са: здравством, комуникацијама и образовањем. Поменуте три категорије су увећане у висини реалне месечне потрошње домаћинства.

Синдикат је у периоду од 7.8.2025. године до 19.8.2025. године урадио Анкету о стварним месечним приходима запослених и трошковима њихових домаћинстава, те на основу перцепције достојанственог живота и рада испитаника, израдила своју синдикалну „Реалну потрошачку корпу“, узимајући у обзир додатне ставке које чине месечни издатак за трочлана домаћинства.

Лична потрошња радника и грађана Србије је ниже од реалних потреба, због ниских укупних примања по домаћинству и личног одрицања, али одрицање због недостатка довољних новчаних средстава да треба да признајемо сиромаштво и са сваким месецом га подржавамо и мултипликујемо. Примера ради поседовање једног аутомобила и одлазак на седмодневни одмор није луксуз, него реалан и неопходан трошак сваког домаћинства.

У односу на просечну потрошачку корпу из августа 2025. године, која је износила 109.449,45 динара, синдикална потрошачка корпа за 3. квартал 2025. године износи 168.532,75 динара и већа је за 59.083,30 динара или за 54%.

ПОДАЦИ

1. Републичког завода за статистику Републике Србије Зараде у Републици Србији, септембар 2025.

Према последњим објављеним подацима Републичког завода за статистику, за септембар 2025. године:

- Просечна зарада (брuto) износила је 150.947 динара
- Просечна зарада без пореза и доприноса (нето) 109.147 динара
- Медијална зарада (брuto) 117.799 динара
- Медијална зарада (нето) 85.267 динара.

2. Министарства унутрашњих и спољних послова Потрошачка корпа, август 2025.

Према последњим објављеним подацима Министарства унутрашње и спољне трговине, за август 2025. године:

- Просечна потрошачка корпа износила је 109.449,45 динара
- Минимална потрошачка корпа 56.868,37 динара.

3. Савеза самосталних синдиката Србије Синдикална – Реална потрошачка корпа, за 3. квартал 2025.

- Реална потрошачка корпа износи 168.532,75 динара

Табела 1: Однос потрошачке корпе и зараде

	- у дин	Однос према МПК	Однос према ППК	Однос према РПК
Минимална зарада (нето) - септембар 2025	54.208,00	1,0	0,5	0,3
Медијална зарада (нето) - септембар 2025	85.267,00	1,5	0,8	0,5
Просечна зарада (нето) - септембар 2025	109.147,00	1,9	1,0	0,6
Минимална потрошачка корпа (МПК) - август 2025	56.868,37			
Просечна потрошачка корпа (ППК) - август 2025	109.449,45			
Реална потрошачка корпа (РПК) - III квартал 2025	168.532,75			

Табела 2: Однос Реалне потрошачке корпе према минималној и просечној

	- у дин	За колико је мања од РПК - у дин	Учешће у РПК - у %	За колико је већа РПК -у %
Минимална потрошачка корпа (МПК) - август 2025	56.868,37	111.664,38	33,7	196,4
Просечна потрошачка корпа (ППК) - август 2025	109.449,45	59.083,30	64,9	54,0
Реална потрошачка корпа (РПК) - III квартал 2025	168.532,75			

Скраћенице:

МПК – Минимална потрошачка корпа

ППК – Просечна потрошачка корпа

РПК - Реална потрошачка корпа

СИНДИКАЛНА ПОТРОШАЧКА КОРПА У ЗЕМЉАМА РЕГИОНА

У региону постоје примери синдикалних потрошачких корпи – у Црној Гори, Босни и Херцеговини и Северној Македонији, где синдикати самостално израчунавају вредност корпе на основу стварних цена производа и реалних потреба четворочланог домаћинства. Такве корпе често показују колико је велика разлика између зарада и трошкова живота, и зато имају снажну социјалну и медијску улогу.

Наиме, синдикати у Црној Гори, Босни и Херцеговини и Северној Македонији, у недостатку „државне“ потрошачке корпе, израђују „синдикалну потрошачку корпу“.

- Синдикална потрошачка корпа Републике Српске за октобар 2025. године износи 2791,91 КМ (или око 1.395,955 евра)
- Синдикална потрошачка корпа Уније слободних синдиката Црне Горе (УССЦГ) за IV квартал 2025. године у Црној Гори износи 2.045 еура;
- Синдикална потрошачка корпа Северне Македоније за јул 2025. године износи 65.328 денара или 1.063 евра.

Предност израде државне потрошачке корпе је што статистички центри (заводи) прикупљају податке о ценама великог броја роба и услуга, широм земље, у одређеним градовима и одређеним трговинама, и на основу укрштања података, добијају прецизније податке о потрошњи домаћинстава. Заводе за статистику имају разрађен систем прикупљања података широм земље, по одабраним градовима и по тржним ланцима, и с времена на време ажурирају садржај роба и услуга које улазе у потрошачку корпу, чиме се добијају просечне цене и врсте роба које се најчешће користе у домаћинствима. Намера СССС је, да у складу са својој улогом у друштву и складу са потребама чланова синдиката, с времена на време истакне реалне потребе чланова синдиката и грађана Србије, те да као још један контролни елемент, а као што је било и анкетирање које је урађено за потребе преговарања минималне зараде – „Анкета о стварним месечним приходима запослених и трошковима њихових домаћинства“, укаже на неке аномалије у систему и друштву, које треба размотрити и благовремено исправити.

Због тога, циљ синдиката је тренутно да се по узору на европске стандарде, развије концепт плате за достојан живот („living wage“) — плате која омогућава да радник и његова породица покрију све основне трошкове и достојанствено живе од свог рада.

**РЕАЛНА ПОТРОШАЧКА КОРПА
ЗА III КВАРТАЛ 2025.**

САДРЖАЈ ПРОСЕЧНЕ ПОТРОШАЧКЕ КОРПЕ	ИЗНОС
01. Храна и безалкохолна пића	44.078,37
02. Алкохолна пића и дуван	9.807,07
03. Одећа и обућа	3.752,39
04. Становање, вода, струја, гас и друга горива	22.186,17
05. Намештај, опремање домаћинства и одржавање	4.470,34
06. Здравство	3.489,95
07. Транспорт	6.822,84
08. Комуникације	2.277,29
09. Рекреација и култура	6.203,70
10. Образовање	549,16
11. Ресторани и хотели	1.375,85
12. Остала добра и услуге	3.191,24
ВРЕДНОСТ ПРОСЕЧНЕ ПОТРОШАЧКЕ КОРПЕ	108.204,37
<i>УВЕЋАЊЕ ПРОСЕЧНЕ ПОТРОШАЧКЕ КОРПЕ КОД ОДРЕЂЕНИХ КАТЕГОРИЈА</i>	
06. Здравство	703,05
08. Комуникације	3.562,71
10. Образовање	6.630,84
Лична хигијена и кућна хемија	12.670,00
Порез на имовину, стан 60м²	2.520,00
Трошак поседовања једног породичног аутомобила	11.440,00
Седмодневни годишњи одмор	6.049,68
Разна добра и услуге – непоменути у просечној потрошачкој корпи	5.836,00
Расходи за ванредне трошкове - минимални препоручени у Републици Србији - 10% просечне зараде	10.907,10
ВРЕДНОСТ СИНДИКАЛНЕ ПОТРОШАЧКЕ КОРПЕ	168.523,75